

KURT WEISS.

O ORGANIZACJI FRANCUSKIEJ I SZWAJCARSKIEJ POLICJI KRYMINALNEJ.

Przetłumaczył i opracował I. ETTINGER.

(Ciąg dalszy).

Żandarmerja, podległa wojskowo ministerjum wojny, wypełnia ogólnie zadanie utrzymania w kraju porządku publicznego i bezpieczeństwa. Nowy regulamin, wydany przez rząd 20 maja 1903 roku określa dokładnie granice władzy poszczególnych ministerjów (spraw wewnętrznych, wymiaru sprawiedliwości, marynarki i kolonii) nad tą formacją. Żandarmi obowiązani są wykonywać rozporządzenia naczelników powiatów; inne władze cywilne mogą zwracać się do żandarmerji o pomoc tylko w formie propozycji.

Żandarmi, podobnie jak w Niemczech, piesi i konni mają prawo przekroczyć granice swego okręgu, jedynie w pościgu za przestępcami schwytanymi na gorącym uczynku.

Do korpusu żandarmerji są przyjmowani wyłącznie wysłużeni podoficerowie kawalerji, piechoty, sprawni i odpowiednio uzdolnieni, którzy ukończyli kurs szkoły żandarmskiej (Ecole de sous-officiers de gendarmerie), utworzonej w roku 1901 na mocy rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej.

5. Strażnicy polni, dozorczy leśni i dozorczy prywatni.

Strażnicy polni i dozorczy leśni baczą nad przestrzeganiem przepisów prawnych, zawartych w „Code rural”, mających na celu ochronę gruntów rolnych i leśnych, oraz współdziałają żandarmerji przy utrzymaniu w kraju porządku publicznego i bezpieczeństwa. Według art. 9 ustawy o postępowaniu karnem (Code d'instruction criminelle) strażnicy polni i dozorczy leśni są urzędnikami policji sądowej. Mianuje ich burmistrz wiejski. Strażnicy polni i dozorczy leśni mogą być w każdej chwili użytkowani przez komisarzy policyjnych, i mają obowiązek stale informować ich o wszystkich ważnych wydarzeniach, zaszłych w ich okręgach.

Dozorczy prywatni są to oficjałści, najmowani za zgodą prefektów i podprefektów przez właścicieli wielkich posiadłości. Dozorczy ci mają tę samą funkcję i prawa co strażnicy polni. Służbowo podlegają oni nadzorowi prokuratorów i jeneralnych podprokuratorów.

6. Ruchome brygady policji kryminalnej.

Powołując się na omówioną już powyżej innowację, powstała wraz z prawem z dn. 28 grudnia 1910 r., poprzeszane tu tylko na zaznaczeniu ważniejszych szczegółów tej tak niezbędnej innowacji kryminalno-policyjnej, gdyż odpowiadającej obecnym warunkom komunikacyjnym.

Cała Francja podzielona została na 12 wielkich okręgów kryminalno-policyjnych t. zw. „Brigades regionales de police mobile”. Główną

siedzibą tych brygad są wielkie porty, centra przemysłowe, i miasta pograniczne. Wszystkie brygady podlegają bezpośrednio jeneralnemu dyrektorowi policji.

Każda brygada składa się z 4 komisarzy kryminalnych, (z których najstarszy jest szefem w randze „Commissaire Divisionnaire”) i 10 policjantów kryminalnych. Jeneralny dyrektor policji rozporządza bezpośrednio jednym komisarzem dywizyjnym (stałym zastępcą dyrektora) 2-ma komisarzami, 10-ma policjantami kryminalnymi, a do służby specjalnej jeszcze 15-ma policjantami kryminalnymi.

Dyrekcja jeneralna policji połączona jest ze wszystkimi 12-ma brygadami specjalną siecią telefoniczną.

Brygady kryminalno-policyjne rozporządzają specjalnie wyszkolonymi i uzbrojonymi funkcjonariuszami, gotowymi zawsze do wyjazdu czy wymarszu i zaopatrzonymi w daleko idące upoważnienia — tropią i ujawniają przestępców wszelkich kategorii, którym rozwój i udoskonalenie środków komunikacyjnych coraz bardziej ułatwia ucieczkę. Bardzo często urzędnicy lokalnych władz policyjnych nie są w możności ująć podobnych przestępców, gdyż władze te są niezależne jedna od drugiej, a gminy nie utrzymują ze sobą dostatecznego kontaktu i organom ich nie wolno przekraczać szczyplwych granic okręgów sądowych.

Najważniejszym zadaniem ruchomych brygad kryminalno-policyjnych jest wytworzenie pomiędzy władzami lokalno policyjnymi ogniwa, uzupełnienie działalności tych władz i rozszerzenie jej na cały obszar państwa.

Działalność tych brygad przeznaczona jest głównie do wykrywania przestępców i poważnych wykroczeń, poza tem brygady te przyjmują udział w wykrywaniu oraz chwytanu przestępców, ułatwiając przez to pozostałym urzędom policyjnym ich działalność naprz.: w Paryżu wydarza się morderstwo, sprawca jego zbiegł, lecz policja osiągnęła już o nim pewne informacje. Wówczas dyrektor policji jeneralnej komunikuje niezwłocznie wszystkim 12-u podległym mu brygadam oznaki domniemanego przestępcy, oraz towarzyszące morderstwu okoliczności. W ten sposób niezwłocznie tworzy się sieć wyrobionych urzędników kryminalno policyjnych na terytorjum całej Francji i ucieczka sprawcy wobec znakomitego wyszkolenia tych urzędników oraz wobec sprawności aparatu staje się wprost wykluczona. Podobną metodę stosuje się, gdy na prowincji spełniono poważną zbrodnię. W tym wypadku prokurator jeneralny jest upoważniony do natychmiastowego posilkowania się brygadami. W celu wzmo-

żenia staraj. detektywów przy ściganiu przestępców wyznaczane są im, jak innym funkcjonariuszom policyjnym Francji za każde ujęcie przestępcy, ustawowo ustalone nagrody w rozmiarze od 8 do 50 franków.

Na zasadzie ustawy o postępowaniu karnym komisarze tych brygad są urzędnikami pomocniczymi urzędu prokuratorskiego; Jako tacy mają oni prawo samodzielnego ścigania czynów występnych. Natomiast jest im surowo wzbronione prowadzenie dochodzenia administracyjnego a zwłaszcza politycznego.

Okólniki ministra sprawiedliwości do prokuratorów jeneralnych apelacyjnych i ministra spraw wewnętrznych do prefektów z dn. 4 kwietnia 1908 r., normują ich działalność służbową, w celu uniknięcia odciągania brygad od właściwego zadania i zbytniego obarczania ich pracą przez władze sądowe.

Minister sprawiedliwości Barthou w okólniku z dn. 12 stycznia 1910 r. do prokuratorów jeneralnych i apelacyjnych jeszcze raz zwraca uwagę na specjalne zadanie ruchomych brygad kryminalno-policyjnych, które nie powinny być absorbowane sprawami, które skuteczniej i bardziej podstawowo załatwić mogą urzędnicy policyjni miejscowi.

Paryski jeneralny dyrektor policji rozporządza własnym zakładem fotograficznym, urządzonym w sposób nowoczesny, a należącym do służby wywiadowczej. Zakładem zarządza fotograf-chemik, który spełnia też funkcję rzeczoznawcy sądowego.

Jeneralna dyrekcja policji posiada nadto: rejestr kartkowy i fotografie przestępców zawodowych i międzynarodowych wszelkich kategorii, akty osobiste, rejestr agentów śledczych, redakcję tygodnika policji kryminalnej (Bulletin Hebdomadaire de Police Criminelle) i muzeum przestępczości. Rejestracji dokonywują, również jak w paryskiej policji kryminalnej starsi policjanci, nie zaś sekretarze policyjni, a to w celu, aby można się było posługiwać nimi i w służbie zewnętrznej. Tylko kierownik rejestratury zajmuje stanowisko, odpowiadające niemieckiemu sekretarzowi policji.

Cały szereg komisarzy zajmuje się wyłącznie gromadzeniem i segregowaniem, nadsyłanych przez ruchome brygady kryminalno-policyjne, sędziów śledczych i prokuratorów, sprawozdań i raportów, dotyczących się ukazania w departamentach niebezpiecznych przestępców zmian ich miejsca pobytu, a szczególności o ruchu złooczyńców, występujących zbiorowo. Ta stała obserwacja i segregacja umożliwia ściśle współdziałanie komisarzy policyjnych i zmetodyzo-

LUDWIK HENRYK JAKOBI.

ZASADY PRAWODAWSTWA I INSTYTUCJI POLICYJNYCH.

według przekładu JANA PLICHTY z r. 1815.

(Ciąg dalszy).

V.

O publicznym płeczy nad wolnością członków państwa, oraz nad wolnością przemysłów.

Wolność, czyli niezawisłość od samowładności inszych ludzi, naydroższem jest człowieka dobrem. Usilne o zachowanie wolności staranie, a gdy takowa jest postradana, o odzyskanie i rozprzestrzenienie owej, jest powszechnem; iakoż żadna żądza zgodniejszą z rozumem być nie może. Jest ona podstawą udoskonalenia ludzkiego. Wszystko, co moralną stanowi zasługę, co szlachetnem jest i wielkiem, z niej jedynie wypływa. Wszystkie rodu ludzkiego kunszta, tam tylko do doskonałości dochodzić mogą, gdzie wolność panuje. Zał. ieczenie dobra tego, głównym obywatelskiego towarzyszenia się było celem. Ponieważ bowiem w załudniowych znacznie miejscach, wolność lednego bardzo łatwo z wolnością drugiego w kolizyą napadać może, stąd zaś nieustanne zagonolną wolność przytłumiające wynikają waiki, przeto inszego ku zapewnieniu wolności wszystkich nie było środka, nad określenie wolności każdego ustawami i dopilnowanie, za pomocą siły publicznej, tychże ustaw zachowania. Uskutecz-
nienie takowego rzeczy porządku, głównym jest

związku politycznego celem. Z niego, dopiero prawna wynika wolność, to jest, wolność każdego, wolnością wszystkich ograniczona.

Jednakże ludzie częstokroć za korzystną dla siebie rzecz mają, wolność swoją, mniej lub więcej dobrowolnie ograniczać i pewne swe czynności, a nawet całą swą osobę, samowolności innych ludzi poddawać. Póki się podobne związki dobrowolnie zawierają i na umowach opierają, póty naruszeniem wolności być nie mogą. Bo kiedy się ktoś cząstką wolności swojej zrzeka, insze na to miejsce uzyskuje dobro, celom jego, z drugiej strony, dopomagające. Podobna dobrowolna dóbr i sił zamiana, społeczeństwa ludzkiego cele wielce wspiera, zczem się rząd opiekować nią obowiązany nie jest. Tylko przeciwko swej woli i w skutku gwałtu, nikt samowolności drugiego ulegać nie winien, gdzie tego inne prawo rozumowe wyraźnie nie stanowi i koniecznie nie wymaga.

Również i tego za naruszenie wolności uważać nie można, gdy rząd wolność obywateli pewnemi obwodzi granicami. Bo tu nie samowolność, ale prawo ogólne, a więc sam rozum, wolność osób pojedynczych z tej jedynie ogranicza przyczyną, aby wolności wszystkich tem obszer-
niejszą i dowolniejszą zapewnić mógł sferę. W państwie więc inne wolności ograniczenia uchodzić nie mogą, nad takie, co:

1. zabezpieczenie wolności innych ludzi w zamiarze mają;

2. co używania wolności przez, iako to, określenia dzieł i niedorostych;

3. co pomnażają dobra wspólne, ważniejsze od złego, z określenia takowego wynikającego; a takimi dobrami wspólnem są, np. większa rozciągłość i siła wolności, utrzymanie państwa i innych spółobywateli i t. p.

4. wreście takie, co każdy dobrowolnie na siebie wkłada.

Pierwsze trzy ograniczeń rodzaje, ustawami krajowemi zakreślonymi być winny, a o dorzeczności ich i konieczności, wedle skutku, iaki we względzie na urzeczywistnienie powszechnych państwa celów przynoszą, sądzić należy. Czwartym rodzajem ograniczeń własną tych osób korzyść zamierza, które ie dobrowolnie na siebie wkładają; rząd się przeto niemi tyle opiekować powinien, ile one na prawie ugruntowanemi znajdzie.

Atoli dzieje świata dowodzą, że w wielu państwach, osobista większej lub mniejszej części narodu wolność, przeciwko woli oneyże, jest iey odcięta, chociaż tego wyszczególniane powyżej cele państwa nie wymagają koniecznie. Jedna mieszkanców klasa całe stany ba, narody ołwładnęła i takowe z całym ich potomstwem, do zostawiania w niewoli i ulegania iey samowolności zniewala.

Rządy, przy nastaniu swoim, lub w dal-
szem czasie następstwie, położenie to rzeczy upoważniły i stosunki takowe ustawami zakreśliły, którym to sposobem wielką narodu masę w początkach, być może, samą przemocą bezprawnie przynębiają, na niewolę i utratę nayszlachetniejszego przyrodzonego dobra, to jest